

M. T. R. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. ^{Ref.}
_{Ser.} 943

Title: *Aditya Vaktam*

29

61

943

Complete

:	:	Ādityāvatām	:	Title
:	:		:	Author
:	:		:	Editor
:	:		:	Year, Vols.
:	:		:	Publisher
943	:	:	:	Remarks

आदी सवत ११ न. ४

गणेशाय नमः॥ अथादित्यव्रतं॥ मां धातो वाच॥ भगवन् त्वन्मुखात् सर्वकथाम् श्रुतमया॥
मधिगच्छामः पार्यं पार्यं सुधामिव॥ आदित्यव्रतमाहात्म्यं कथयस्व ममाग्रतः॥ उपवासस्पृशस्पर्श
शक्तस्वै मुने॥ किंपुण्यं किंविधानं यत् सर्वं विष्णुमर्हसि॥ ॥ श्रीभगवानुवाच॥ ॥ हे मर्ते सर्वसंज्ञासं
मार्गं विष्णोर्वा पुनः॥ शुक्लक्षेत्राप्रार्थितं दित्यं योपासते॥ असृणोदयवेळायी स्मरत्वा प्रातः शुचि
भवेत्॥ सूर्यकल्पविधानेन पूजयेच्च यथाविधि॥ यस्योदये स्याज्जागतः प्रबोधो न कर्मसाक्षी भुवन
स्य गोप्ता॥ कष्टाधिकव्याधिविनाशायः सभास्करो वोदुरितं निर्हृत्यात्॥ मां धातो वाच॥ भगवन् त्वा
निनां श्रेष्ठकथयस्व प्रसादतः॥ तद्भक्त्या श्रोतुं निष्कामं व्रतं पापप्रणाशनं॥ सर्वपापप्रणोदायस
र्वघोषविनाशनं॥ पूजाध्यदानसहितं नैवेद्येन समन्वितं॥ एतत्कथय मे सर्वं प्रसन्नो यदि मे प्र
प्तो॥ श्रीभगवानुवाच॥ मानो सुष्टिं कुरु राजन् भुक्तिमुक्तिप्रदायकं॥ यस्योदये सुरगणाभ्युनयः
सिद्धवारणाः॥ आदित्यदक्षाः कुर्वन्ति नरकाण्यवतारणी॥ यस्योदये मनुष्याणां प्रबोधो
नृपसत्तम॥ तस्य देवस्य वक्ष्यामि व्रतं राजन् सविस्तरं॥ पूजाध्यभानैर्दानैर्नैवेद्यं भृशं यत्नतः

ज

सर्वतीर्थेषु यत्पुण्यं सर्वदानेषु यत्फलं ॥ सर्वकामेन तपसा यत्पुण्यं सर्वदा भवेत् ॥ गंगास्नानेन यत्
 पुण्यं तत्पुण्यं रविवासरे ॥ मार्गशीर्षादिमासेषु द्वादशास्वपि भूतले ॥ व्रतस्य नियमं कुर्यात्सर्वं
 तैरविवासरे ॥ सूर्यव्रतं करिष्यामि यावद्वर्षं दिवाकर ॥ व्रतं संपूर्णं तां यातु प्रसादात्ते ममि प्रो
 नियममंत्रं ॥ ततः प्रातः समुत्थाय नद्यादौ विमले जले ॥ स्नात्वा संतर्पयेद्देवान्पितृंश्च वसुधा
 १ पिप ॥ उपलिप्य शुभौ देशौ सूर्यं तत्र समर्चयेत् ॥ द्वादशारं लिखेत्पुष्पं कुंकुमेन समन्वितं ॥ ताम्रपा
 त्रे तथा पद्मे रक्तवर्णेन वारिणा ॥ तत्र संपूजयेद्देवैश्चिन्तामण्यं सुश्वरे ॥ मासे मासे च ये राजन्विशे
 षास्तान् शृणु धमे ॥ मार्गशीर्षे जन्मिन् नारिकेलं चार्घ्यं पूर्वकं ॥ नैवेद्यं तदुक्तं दद्यात्सा उपच
 सुगुडान्वितं ॥ पत्रत्रयं तु लस्यास्तु सन्निधौ विजिते द्रिय ॥ दद्याद्विप्राय भोज्यांते दक्षिणा स
 हितं नृप ॥ पौषे विष्णुं समभ्यर्च्य नैवेद्यं घृतं च करि ॥ बीजपूरेण चैवार्घ्यं घृतं प्राश्य पक्वत्रयं ॥ द
 द्याद्घृतं च विप्राय भोजनेन समन्वितं ॥ माघे चारुणामाने संपूज्या उपलब्धा श्रय ॥ भाद्रपदे
 क्षिणायां तु नैवेद्यमुत्तमं फलं ॥ क्षतं तदेव दद्यात्प्राश्य मुष्टिनि कत्रयं ॥ फाल्गुने सूर्यमभ्य

र्घं जंबीनाद्यं प्रदापयेत् ॥ पक्वत्रयं च दधिप्राश्य नैवेद्यं सघृतं दधि ॥ दधितं दुक्तं दानेन भोजनसमुदाहृतं
 भानुर्वैत्रेथ संपूजयेत् नैवेद्यं घृतं परिका ॥ अर्घ्यं तु द्वादशैर्मासेषु प्राश्य दुग्धं पक्वत्रयं ॥ विप्राय भोजने द
 द्यान्मिष्टान्नं च सदक्षिणं ॥ वैशाखे तपनः पूज्यो माघान्नं सघृतं घृतं ॥ दद्यान्माषान्नदानं च सघृतं वेत
 दक्षिणं ॥ चैत्रे ज्येष्ठे जेष्ठे दद्यान्नेवेद्यं च करं जर्कं ॥ अर्घ्यं च सहकारेण प्राश्य जलांजलिं च य ॥ दध्योदन
 समायुक्तं भोजनं ब्राह्मणाय तु ॥ आपादेन विमभ्यर्च्य प्रजाम् उपकृतं तथा ॥ विप्राय भोजनं दद्यात्प्रा
 येन्नरि चत्रयं ॥ गभस्तिमं च वणेत्रयं मुष्टिफलेन च ॥ मुष्टित्रयं च सकृन्तां प्राशने समुदाहृतं
 विप्राय भोजनं दद्यादक्षिणा सहितं नृप ॥ यमो भद्रपदे पूज्यः कृष्णान्तं तदुक्तं ॥ गोमूत्रं प्राशने प्रो
 क्तं ब्राह्मणाय भोजने तथा ॥ हिरण्ये रताश्च मुजने वेद्यं चैव नैवेद्यं ॥ द्वादशमासं दानं च प्राशने पक्व
 कत्रयं ॥ विप्राय परया भक्त्या शर्करा तिलं भोजनं ॥ दिवा वाकरं कान्तिके च रेभायाः फलमेव च ॥ पाय
 संवेद्यं नैवेद्यं पायसं प्राशनं स्मृतं ॥ एवं व्रतं समाप्य ततः उद्यापनं चरेत् ॥ ततो गुरुग्रहं गत्वा ग
 लीयाद्वरणां बुधैः ॥ रथो रौप्यमयः कार्यं एकवक्रान्वितो नद्य ॥ स्वर्णं द्वादशपत्रैश्च कर्मकरैश्च वर्णजं

२ स्थापयेद्व्रणं कुंभं पंचरत्नसमन्वितं । तस्योपरिन्यसेत्यात्रं काक्षतप्रहरितं ॥ रक्तव
 स्र समापुक्तं रक्तमाल्याभिवेष्टितं । पंचामृतेन रत्नपनमग्न्युत्तरणपूर्वकं । प्रतिष्ठां तु ततः
 कृत्वा पूजां देवस्य कारयेत् । चंदनैः कुसुमैर्दियोर्विधिः काकसंभवे ॥ आरवंदुवस्त्रसंयुक्तं
 कमंडलुमुपानहौ । वर्धनित्रितयंतद्वत्स्थानयेद्वर्धनिधौ । संज्ञया वस्त्रयुग्मं तु कौसुमं तु म
 ही पते । व्रती पात्रेषु संपूज्य रवौ द्वादशनामभिः । मित्रं वैष्णवं च वरुणः सूर्यस्तपन एव च । भानु
 रिक्षो न विः प्रषा यमो गभस्ति मां स्तथा । हिरण्यरेतां दिनेकं तूजा कार्या प्रयत्नतः । मध्ये स
 हस्रकिरणं संपूज्य संज्ञया सह । पुत्रं पुत्रीफलं धर्पणैर्वेद्यं दत्तं संयुतं । नारी केळोदके नैव अर्घ्यं
 दद्याच्च भक्तितः । मंत्रेणानेन राजेन्द्र व्रतसंपूर्णहेतवे । नमस्ते सहस्रकिरणसुर्वविघ्नविनाश
 न । गृहाणा घ्यं मया दत्तं संज्ञया सहितारवे । करवीरेण पुष्पेण अर्कस्य समिधा तथा । उडु
 पात्याय सेनैव सर्पिषा शतं व्रती । पुनराशोधनं कृत्वा व्रतसंकल्पमेव । रथेन सहितं कुंभं गु
 नेवेतन्निवेदयेत् । ब्राह्मणान्भोजयेच्छक्त्या मिष्टान्नैर्द्वादशप्रभो ॥ दंपत्योर्भोजनं देयं परि २

धानंतथैव च । तेभ्यश्च दक्षिणाद्यां समभ्यर्च्य च बंधुभिः । उपदानादित्सर्वगुरवे प्र
 तिपादयेत् । गुरुतत्रैव संपूज्य ब्राह्मणां च विसर्जयेत् । मंत्रहीनं क्रियाहीनं विधिही
 नं नयत्कृतं । सर्वसंपूर्णतां यातु भूमिदेव प्रसादतः । अनुव्रज्य गुरुं विप्रान्भोजनं
 च समाचरेत् । दृष्टैः स्वबंधुभिः सार्धं ध्यायेद्देवं दिवाकरं । एवं यः कुरुते मर्त्यो विप्रशा
 क्यविवर्जितः । सूर्यव्रतं च राजेन्द्र तस्य पुण्यफलं श्रुत्वा । ब्राह्मणो लभते विद्यां क्षत्रि
 यो नृपतिर्भवेत् । वैश्यो धनसमृद्धिः साधुः । शूद्रश्च स्वमानुयात् । अपुत्रो लभते पु
 त्राकुमारी लभते पतिं । कुनोगैर्मुच्यते नोगैर्बंधो मुच्यते बंधनात् । यं यं चिंतयते का
 मंतं तं प्राप्नोति निश्चितं । व्रतं ते विधिबद्धं सवत्सांगां पयस्विनी । दक्षिणार्थं च
 माणिक्यं मथवा कांचनं तथा । विप्राशिषश्च गृहीयाद्भूतसंपूर्णहेतवे ॥ ५८ ॥

४ इति श्रीसोमनाथधर्मपुराणे सूर्यव्रतं संपूर्णं ॥ अथादित्यव्रतं ॥ ब्रह्मेवाच ॥
मानवानां कृते नित्यं भानोरथव्रतोत्तमं । स्नातार्चनैकैकभक्त्या वल्कर्मप्रपूयते ॥
तावन्ति शुभवारेषु स्नात्वा तः स शुचिर्भवेत् ॥ आचार्यवरये तत्र व्रतसंपूर्णहेतवे ॥ द्वा
दशारंताग्रमयं तन्मध्ये दृढं न्यसेत् । तत्कृत्वा प्रतिमा स्वर्णां विभुर्जालक्षणा
३ चितां । पूजयेत्कलशसम्यक्कुरक्तवस्त्रैः । मित्रो विष्णुश्च वरुणाः सूर्यस्त
पनस्वच । भानुरिंद्रो रविः पूज्यो गभस्तिश्च यमस्तथा ॥ हिरण्यरेतादिनृकृत्सुखा
विश्वं भरणयः । सहस्रमूर्धा विश्वात्मा पूजयेदुपचारकैः । पूजयेत्सहस्रमालाभिः
व्रतसंपूर्णहेतवे । ततो होमं प्रकुर्वीत वरुणा समिधादिभिः । होमं ते विधिवद्दधात्
गामेकां च वसेत्सकां ॥

श्रीसरस्वत्यै नमः
श्रीसरस्व